

Załącznik nr 12
do Regulaminu konkursu RPMP.08.05.00-IP.02-12-005/19

**DIAGNOZA DOTYCZĄCA ZAPOTRZEBOWANIA NA TWORZENIE I UTRZYMANIE
NOWYCH MIEJSC OPIEKI NAD DZIEĆMI DO LAT 3
W WOJEWÓDZTWIE MAŁOPOLSKIM**

Spis treści

Potrzeba zwiększania dostępu do usług opieki nad dziećmi do lat 3 w dokumentach strategicznych	3
Sytuacja na małopolskim rynku pracy	4
Sytuacja kobiet na małopolskim rynku pracy	6
Prognoza demograficzna dla województwa małopolskiego	9
Ocena zapotrzebowania na miejsca w placówkach opieki nad dzieckiem do lat 3 w województwie małopolskim	10
Sytuacja dzieci niepełnosprawnych do lat 3 w Województwie Małopolskim	13
Wsparcie opieki nad dziećmi do lat 3 w Małopolsce w ramach środków EFS w latach 2014-2020	16
Ranking małopolskich gmin ze względu na sytuację w opiece nad dziećmi do lat 3	17

Potrzeba zwiększania dostępu do usług opieki nad dziećmi do lat 3 w dokumentach strategicznych

Rola, którą odgrywa zapewnienie instytucjonalnej opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w aktywności zawodowej ich rodziców i opiekunów prawnych, podkreślona została przez szereg dokumentów o zasięgu europejskim, krajowym oraz regionalnym.

Na szczeblu europejskim istota tego zagadnienia podkreślona została między innymi w strategii Europa 2020¹.

Z kolei w krajowym porządku prawnym odnoszą się do tych kwestii:

- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020²,
- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030³.
- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR)⁴.

Na szczeblu regionalnym natomiast są to:

- Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020,
- Program Strategiczny Kapitał Intelktualny i Rynek Pracy⁵.

¹ *Europa 2020 Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu* ogłoszona Komunikatem Komisji w marcu 2010 r.

² *Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020* przyjęta Uchwałą Rady Ministrów z dnia 18.06.2013 r., str. 45.

³ *Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030 Trzecia fala nowoczesności*, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, 2013.

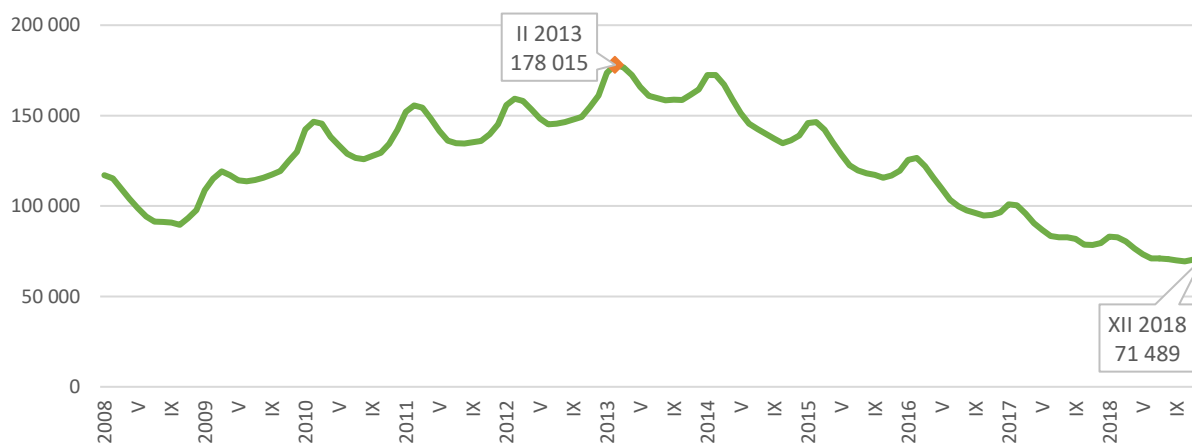
⁴ *Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR)* przyjęta Uchwałą Rady Ministrów nr 14/2016 z dnia 16.02.2017 r.

⁵ Przyjęty przez Zarząd Województwa Małopolskiego w grudniu 2015 r.

Sytuacja na małopolskim rynku pracy

Liczba osób bezrobotnych w woj. małopolskim zmniejsza się od marca 2013 r.; ostatniego dnia grudnia 2018 r. w powiatowych urzędach pracy zarejestrowanych było 71,5 tys. bezrobotnych, prawie o 8 tys. mniej niż rok wcześniej.

Wykres 1. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w woj. małopolskim w latach 2008-2018

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań o rynku pracy MRPiPS-01

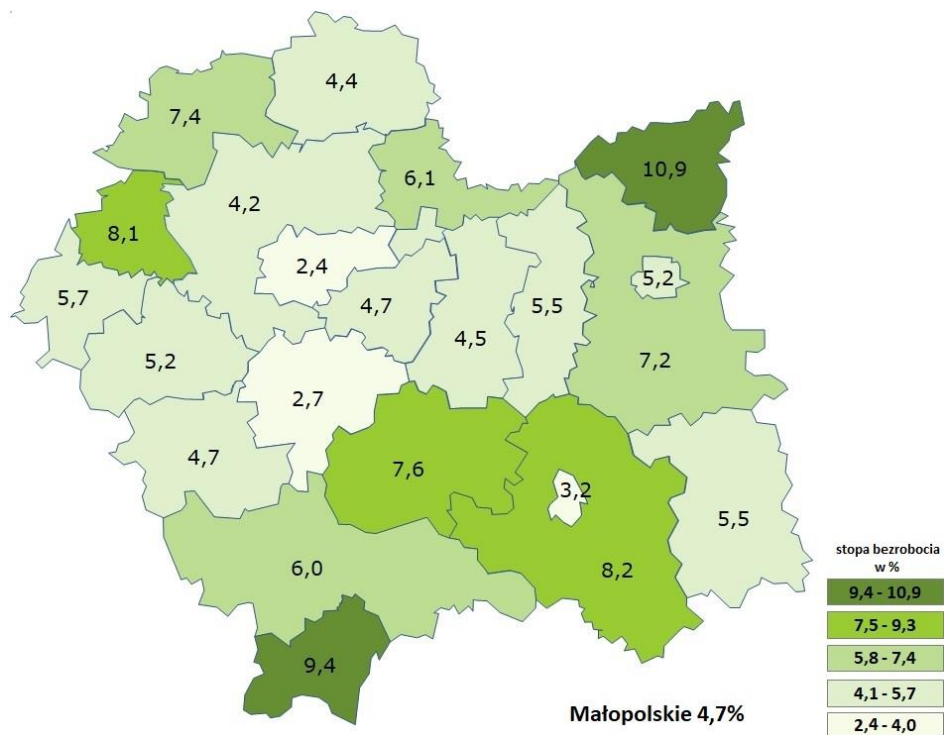
Wartość stopy bezrobocia rejestrowanego, 4,7%, stawia małopolskie na trzecim miejscu w kraju, za województwem wielkopolskim i śląskim. W ciągu roku stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie zmniejszyła się o 0,6 pkt proc., a w ciągu dwóch lat o 2 pkt. proc. Małopolskie powiaty mocno różnią się poziomem bezrobocia – stopa bezrobocia rejestrowanego przyjmuje wartości między 2,4% a 10,9%. Powiaty z najwyższą stopą to dąbrowski (10,9%), tatrzański (9,4%) i nowosądecki (8,2%). Najniższa stopa bezrobocia cechuje Kraków (2,4%), powiat myślenicki (2,7%) i Nowy Sącz (3,2%)⁶. Pod koniec grudnia 2018 r. we wszystkich powiatach województwa stopa bezrobocia była niższa niż rok wcześniej. Największe spadki miały miejsce w powiatach: brzeskim (o 1,2 pkt proc.), dąbrowskim (o 1,1 pkt proc.) oraz miechowskim i nowotarskim (po 1,3 pkt proc.), a najmniejsze w powiecie suskim (o 0,1 pkt proc.), wielickim (o 0,2 pkt proc.), myślenickim i w Krakowie (po 0,3 pkt proc.).

Rzeczywisty poziom bezrobocia jest niższy niż wynika to z rejestrów powiatowych urzędów pracy – wg Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), w trzecim kwartale 2018 r. liczba osób bezrobotnych w województwie małopolskim wynosiła 37 tys., a stopa bezrobocia 2,5% i była o 0,5 pkt proc. niższa niż w kwartale poprzednim i o 1,3 pkt proc. niższa niż w trzecim kwartale roku 2017.⁷

⁶ Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

⁷ Aktywność ekonomiczna ludności (dane kwartalne), Bank Danych Lokalnych GUS.

Mapa 1. Stopa bezrobocia rejestrowanego (w %), stan na 31 grudnia 2018 r.

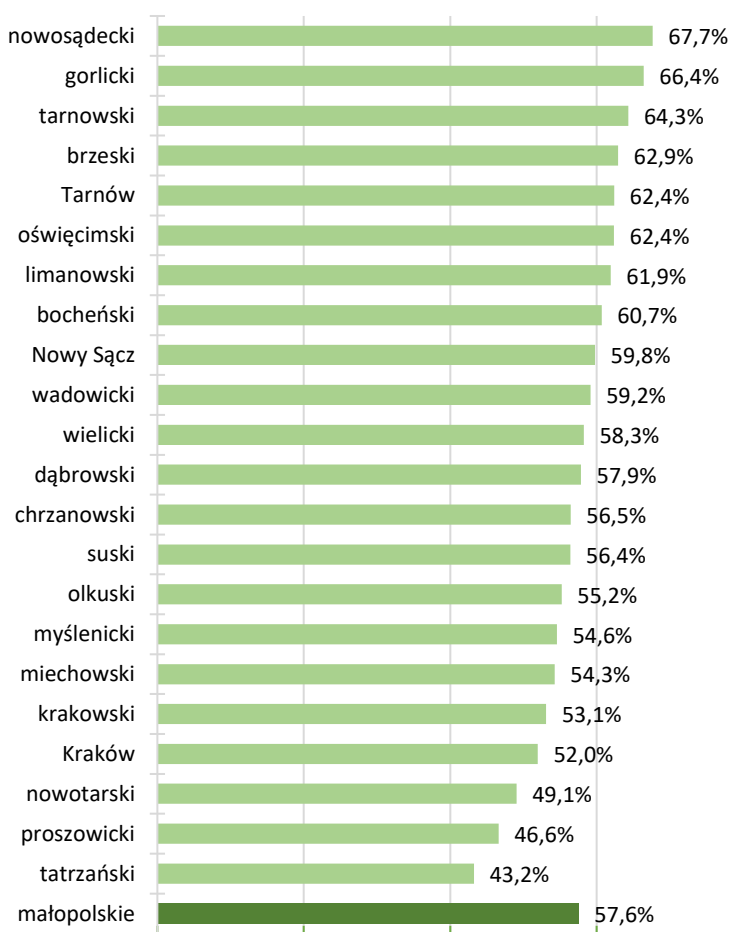
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Sytuacja kobiet na małopolskim rynku pracy

Pod koniec 2018 r. kobiety stanowiły 57,6% bezrobotnych, a odsetek ten zwiększa się od roku 2012, kiedy wynosił 52,2%. Tylko w ciągu roku, od grudnia 2017, udział kobiet wśród bezrobotnych zwiększył się o 1,3 pkt. proc. W okresach dobrej sytuacji na rynku pracy mężczyźni znajdują zatrudnienie i opuszczają rejestry bezrobotnych szybciej niż kobiety.

Małopolskie powiaty różnią się pod względem skali bezrobocia kobiet. Największym udziałem kobiet wśród zarejestrowanych bezrobotnych, wynoszącym 67,7% charakteryzuje się powiat nowosądecki. Mężczyźni stanowią większość bezrobotnych jedynie w powiatach tatrzańskim (56,8%), proszowickim (53,4%) i nowotarskim (50,9%).

Wykres 2. Odsetek kobiet w populacji osób bezrobotnych w powiatach woj. małopolskiego, stan na 31 grudnia 2018 r.

Źródło: opracowanie na podstawie danych ze sprawozdań o rynku pracy MRPiPS-01

Statystyki wskazują, że kobiety mniej aktywnie uczestniczą w rynku pracy. Mniejszą aktywność zawodową kobiet potwierdzają: współczynnik aktywności zawodowej oraz wskaźnik zatrudnienia, które dla kobiet przyjmują niższe wartości niż dla mężczyzn.

W trzecim kwartale 2018 r. współczynnik aktywności zawodowej⁸ mieszkanek woj. małopolskiego wynosił 48,7%, o 0,2 pkt proc. mniej niż rok wcześniej. W tym samym okresie współczynnik obliczony dla mężczyzn wzrósł o 1,2 pkt proc., przyjmując wartość 64,9%. Z kolei wskaźnik zatrudnienia⁹ w trzecim kwartale 2018 r. wynosił 47,7% wśród kobiet i 63,0% wśród mężczyzn. W ciągu roku wartość wskaźnika dla kobiet pozostawała na takim samym poziomie, a dla mężczyzn zwiększyła się o 2,4 pkt proc.¹⁰ Ograniczenie aktywności zawodowej kobiety, to m.in. wynik pełnionych ról społecznych – to kobiety, znacznie częściej niż mężczyźni, podejmują opiekę nad osobami zależnymi (dziećmi, rodzicami, niepełnosprawnymi członkami rodziny). Ze względu na dłuższą edukację, kobiety później niż mężczyźni wchodzi na rynek pracy. W 2017 r. kobiety stanowiły prawie 59% studiujących w woj. małopolskim¹¹. Zgodnie z wynikami Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), w 2017 r. obowiązki rodzinne i związane z prowadzeniem domu były przyczyną bierności 13%, a nauka i uzupełnianie kwalifikacji 21% osób objętych badaniem¹². W woj. małopolskim kobiety stanowią niemal 90% bezrobotnych deklarujących sprawowanie opieki nad co najmniej jednym dzieckiem do lat 6. Udział tej grupy w populacji bezrobotnych systematycznie rośnie. W grudniu 2018 r. wynosił 21,5%, podczas gdy rok wcześniej 19,9%, a dwa lata wcześniej 17,2%. Pod koniec 2018 r. w powiatowych urzędach pracy zarejestrowanych było także 12,3 tys. kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka (17,3% ogółu bezrobotnych i 30% bezrobotnych kobiet). Odsetki te rosną z roku na rok. W grudniu 2017 r. udział kobiet nie podejmujących pracy po urodzeniu dziecka wynosił 16,4% wszystkich bezrobotnych i 29,2% bezrobotnych kobiet, a w grudniu 2016 r. odpowiednio 14,1% i 26%¹³.

Niewystarczające upowszechnienie elastycznych form pracy, w tym pracy zdalnej i pracy na część etatu oraz brak powszechnego dostępu do instytucjonalnych form opieki nad dziećmi i osobami starszymi, skutkuje tak niskim uczestnictwem kobiet w rynku pracy. Przyczyną niepodjęcia lub porzucenia pracy przez kobiety jest też „konkurencja” ze strony świadczeń socjalnych, sprawiająca, że praca za oferowane wynagrodzenie przestaje być opłacalna.

⁸ Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako procentowy udział aktywnych zawodowo w ogólnej liczbie ludności.

⁹ Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako procentowy udział pracujących w ogólnej liczbie ludności.

¹⁰ Wartości współczynnika aktywności zawodowej i wskaźnika zatrudnienia wg Banku Danych Lokalnych GUS, Aktywność ekonomiczna ludności (dane kwartalne).

¹¹ Studenci i absolwenci wg typów szkół, płci, Bank Danych Lokalnych GUS.

¹² Bierni zawodowo wg przyczyn (dane średnioroczne) Bank Danych Lokalnych GUS.

¹³ Dane ze sprawozdań o rynku pracy MRPiPS-01.

Wyniki badania jakościowego przeprowadzonego w woj. małopolskim¹⁴ wskazują na istnienie co najmniej kilku przyczyn mniejszej aktywności zawodowej kobiet:

- pełnienie przez kobiety funkcji opiekuńczych nad osobami zależnymi (dziećmi, wnukami, rodzicami),
- niewystarczająca liczba żłobków i przedszkoli,
- tradycje kulturowe, gdzie rolą mężczyzny jest zarabianie na utrzymanie rodziny, a kobiety - zajmowanie się domem,
- niedopasowanie wykształcenia kobiet do potrzeb rynku (kobiety częściej wybierają studia humanistyczne),
- dyskryminacja kobiet na rynku pracy,
- brak motywacji lub chęci do podejmowania pracy zawodowej,
- niska samoocena kobiet i brak wiary we własne siły.

¹⁴ Problemy rynku pracy, edukacji i przedsiębiorczości w opinii przedstawicieli społeczności lokalnych Małopolski. Raport z prowadzonych dyskusji grupowych. Kraków, listopad 2011.

Prognoza demograficzna dla województwa małopolskiego

Do 2026 roku w województwie małopolskim prognozowany jest stopniowy wzrost liczby ludności. Spadek, jaki po nim nastąpi, będzie się nasilał z roku na rok. Do roku 2050 liczba mieszkańców regionu zmniejszy się do 3 251,5 tys., co oznacza spadek o 101 tys. (o 3%) wobec roku 2017. Populacja małopolskich miast będzie się zmniejszać corocznie, w tempie od -0,2 do -0,5% rok do roku, aby w 2050 r. osiągnąć 1 398,5 tys., co oznacza spadek o 205 tys. (12,8%) od 2017 r. Z kolei liczba mieszkańców małopolskich wsi będzie się zwiększać do roku 2046, a w roku 2050 będzie większa o 103,7 tys., tj. o 5,9% niż w roku 2017¹⁵. W 2017 r. dzieci w wieku do 3 roku życia stanowiły 3,2 % ludności woj. małopolskiego (109,6 tys. z 3 391,4 tys.). Prognoza GUS zakłada stopniowy spadek tego udziału, w 2025 r. liczba dzieci w wieku poniżej 3 roku życia lat zmniejszy się do ponad 92,7 tys. (2,7% mieszkańców województwa), a w roku 2050 do 78,6 tys. (2,4% mieszkańców)¹⁶.

¹⁵ Prognoza gospodarstw domowych na lata 2016-2050, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2016.

¹⁶ Prognozy ludności wg płci i funkcjonalnych grup wieku, Bank Danych Lokalnych GUS.

Ocena zapotrzebowania na miejsca w placówkach opieki nad dzieckiem do lat 3 w województwie małopolskim

Dane Eurostatu pokazują, że udział dzieci do lat 3, które są objęte dzienną opieką instytucjonalną w krajach UE jest bardzo zróżnicowany. W 2017 r. odsetek ten dla całej UE wynosił 34%. Najwyższy udział cechował Danię - 71,7%, Holandię – 61,6% i Luksemburg – 60,9%¹⁷. Wg szacunku Eurostatu, w Polsce dzienną opieką instytucjonalną było objętych 11,6% dzieci w wieku do lat 3. Z kolei dane GUS mówią o 8,6% w Polsce i o 8,9% w woj. małopolskim¹⁸. Zarówno dane Eurostatu, jak i GUS stawiają Polskę daleko w tyle za innymi krajami UE.

Biorąc pod uwagę wspomniane dysproporcje należy zwrócić uwagę na pilną konieczność stworzenia w województwie nowych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3. W Małopolsce w 2017 r. mieszkało 109,6 tys. dzieci w wieku do lat 3 (9,5% populacji krajowej), co stanowiło najliczniejszą grupę zaraz po województwie mazowieckim, śląskim i wielkopolskim¹⁹.

W 2017 roku funkcjonowało w Małopolsce 265 żłobków, 2 oddziały żłobkowe oraz 63 kluby dziecięce. W placówkach tych dostępnych było prawie 10,9 tys. miejsc²⁰ (małopolskie zajmuje wśród województw 4. miejsce pod względem ilości miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 oraz 3 miejsce pod względem ilości placówek zajmujących się opieką nad dziećmi do lat 3).

O rosnącym zapotrzebowaniu na miejsca opieki nad dzieckiem do lat 3 świadczy fakt, że liczba żłobków w Małopolsce na przestrzeni ostatnich lat regularnie wzrasta. W latach 2012-2017 liczba żłobków na terenie naszego województwa wzrosła ponad 4-krotnie od 61 żłobków w roku 2012 do 265 w 2017 żłobków. Oddziały żłobkowe nie cieszą się w naszym województwie popularnością – w roku 2017 w Małopolsce zarejestrowane były tylko dwa oddziały żłobkowe (w całej Polsce było zarejestrowanych 77 takich oddziałów, najwięcej w województwie mazowieckim – 14). Powoli rośnie także liczba klubów dziecięcych w Małopolsce – od 21 w 2012 roku do 63 w 2017 roku.

Najliczniejszą grupę w 2017 roku we wszystkich typach placówek stanowiły dzieci w wieku 2 lat tj. 4 785. W 2017 r. z placówek skorzystało 15 362 dzieci, tj. prawie 3 razy więcej niż w roku 2012 (5 608 dzieci)²¹.

¹⁷ Formal child care by duration and age group, dostęp: <http://ec.europa.eu/eurostat>

¹⁸ Dzieci objęte opieką w żłobkach i w wieku żłobkowym, Bank Danych Lokalnych GUS.

¹⁹ Tamże.

²⁰ Żłobki i kluby dziecięce, Bank Danych Lokalnych GUS.

²¹ Dane opracowane na podstawie GUS, Banku Danych Lokalnych.

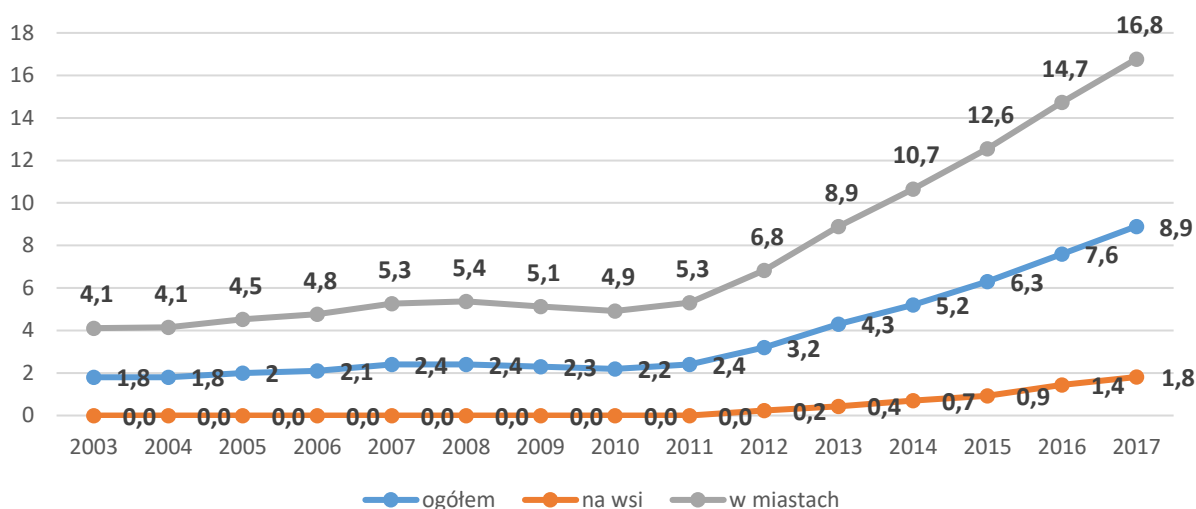
Tabela 1. Placówki zajmujące się opieką nad dzieckiem do lat 3 w podziale na miasto i wieś w 2017 r. w województwie małopolskim

	Żłobki	Oddziały żłobkowe	Kluby dziecięce	Razem	Miejsca ogółem łącznie z oddziałami i klubami dziecięcymi
Ogółem	265	2	63	330	10 848
Miasto	194	1	24	219	8 208
Wieś	71	1	39	111	2 640

Źródło: opracowanie własne WUP na podstawie Banku Danych Lokalnych.

Udział dzieci objętych opieką żłobkową jest bardzo zróżnicowany terytorialnie. Na obszarach miejskich w 2017 r. objęto 16,8% dzieci, natomiast na wsi 1,8% dzieci.

Wykres 3. Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach i klubach dziecięcych (%) w woj. małopolskim w podziale na tereny miejskie i wiejskie w okresie 2003-2017

Źródło: opracowanie własne WUP na podstawie Banku Danych Lokalnych.

W siedmiu powiatach odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach i klubach dziecięcych kształtował się w 2017 r. na poziomie powyżej 5%: w Krakowie (23,3%), Tarnowie (18,6%), Nowym Sączu (10,9%) i powiecie olkuskim (9,3%). Pozostałe powiaty osiągają wskaźnik w przedziale od 1,1% do 6,6%. Najniższy procent dzieci objętych opieką w żłobkach i klubach dziecięcych odnotowano w powiecie nowosądeckim (1,1), tatrzańskim (1,3%), tarnowskim (1,6%), brzeskim (2,1) i suskim (2,2)²².

Możliwe jest również sprawowanie opieki nad najmłodszymi dziećmi przez dziennego opiekuna. Na 30.11.2018 r. w Małopolsce jedynie w 7 powiatach (m. Kraków, krakowski, limanowski, myślenicki, nowotarski, tarnowski, wielicki) opiekę nad

²² Opracowanie własne WUP na podstawie Banku Danych Lokalnych.

dziećmi sprawowało 60 opiekunów, z których każdy mógł opiekować się maksymalnie pięciorgiem dzieci. W stosunku do 2013 r. widoczny jest ponad trzykrotny wzrost ilości dziennych opiekunów w województwie²³.

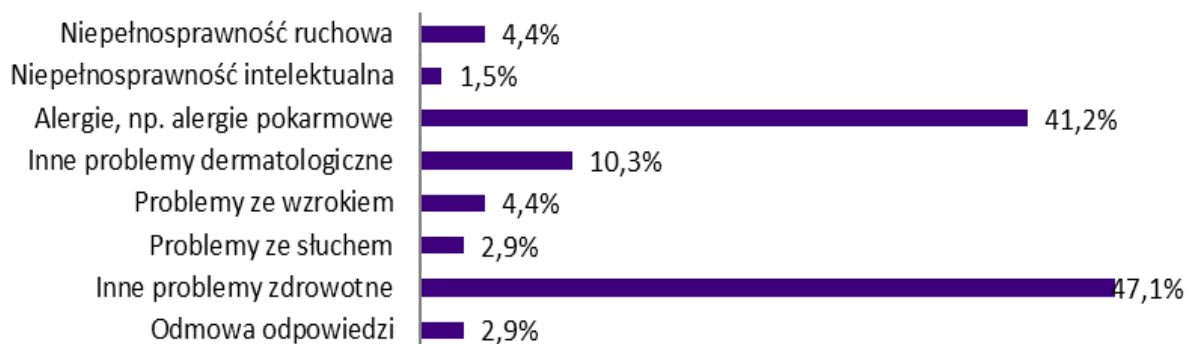
²³ Strona www: <https://empatia.mpips.gov.pl/dla-swiadczeniobiorcow/rodzina/d3/rejestr-zlobkow-i-klubow>.

Sytuacja dzieci niepełnosprawnych do lat 3 w Województwie Małopolskim

W roku 2017 dzieci niepełnosprawne oraz wymagające szczególnej opieki stanowiły ok. 1% wszystkich dzieci korzystających z opieki w żłobkach, klubach dziecięcych i u dziennych opiekunów w Polsce²⁴.

Z badań²⁵ przeprowadzonych w Małopolsce w roku 2016 wśród rodziców, jedynie 8,2% z nich wskazało, iż ich dziecko ma jakieś przewlekłe problemy zdrowotne. Ankietowani rodzice najczęściej wskazywali na „inne problemy zdrowotne” (47,1%) tj. problemy kardiologiczne (np. wady serca), z układem oddechowym, z układem moczowym, problemy z napięciem mięśniowym, problemy laryngologiczne, wady genetyczne, podejrzenie autyzmu w trakcie diagnozowania. Rodzice wskazywali również na problemy z alergią (41,2%) oraz znacznie rzadziej na problemy dermatologiczne (10,3%). Wyniki badań ankietowanych rodziców w dużym stopniu pokrywały się z wynikami uzyskanymi spośród badanych dyrektorów i kierowników żłobków i klubów dziecięcych. Podkreślali oni, iż najwięcej dzieci choruje na alergię (89,2%) oraz ma problemy dermatologiczne (28,9%), W trzeciej najliczniejszej grupie problemów zdrowotnych (inne problemy zdrowotne – 19,9%) dyrektorzy wymieniali – przewlekłe przeziębienia, problemy logopedyczne i ortopedyczne (np. płaskostopie), ale też np. astmę. Należy jednak zwrócić uwagę na fakt, iż rodzice dzieci z ciężkimi problemami zdrowotnymi rzadziej posyłają je do placówek opieki, a jeśli już, to do specjalistycznych jednostek, które w całej próbie stanowią mały odsetek badanych instytucji.

Wykres 4: Przewlekłe problemy zdrowotne, których doświadczają dzieci, których dotyczyło badanie z rodzicami, (n=820).

Źródło: Badania dostępności i jakości instytucjonalnej opieki nad dziećmi do lat 3 oraz stopnia upowszechnienia wychowania przedszkolnego dzieci w województwie

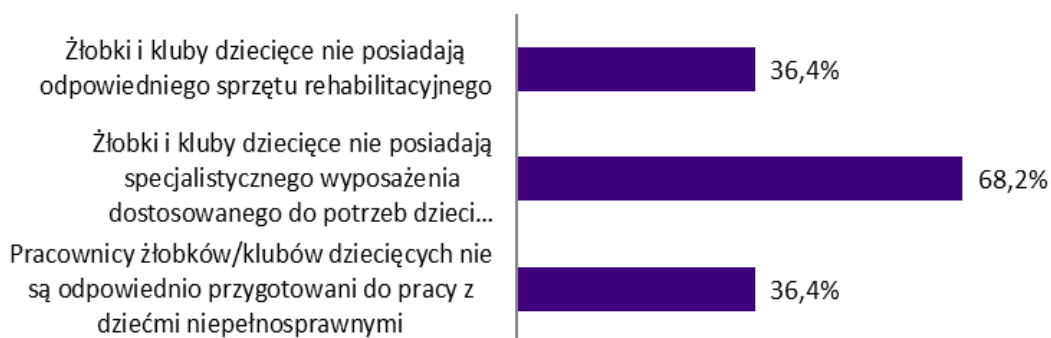
²⁴ Sprawozdanie Rady Ministrów z realizacji ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 w 2017 r.

²⁵ Źródło: Badania dostępności i jakości instytucjonalnej opieki nad dziećmi do lat 3 oraz stopnia upowszechnienia wychowania przedszkolnego dzieci w województwie małopolskim – Fundacja im. Królowej polski św. Jadwigi, Europejskie Centrum Doradztwa Finansowego badania i Szkolenia, Ewa Joachimczak, I. 2017 r.

małopolskim – Fundacja im. Królowej Polski św. Jadwigi, Europejskie Centrum Doradztwa Finansowego Badania i Szkolenia, Ewa Joachimczak, I. 2017 r., s. 73-78. Wśród 49 respondentów zapytanych m.in. o to, czy są zadowoleni ze stopnia zaspokojenia specjalnych potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami czy chorobami przewlekłym jedynie 1,9% badanych okazało się niezadowolonych. Wskazywali oni na bariery architektoniczne oraz fakt niewystarczającego przygotowania personelu do pracy z dziećmi o takich specjalnych potrzebach.

Z kolei w przekroju gminnym 22,7% badanych jednostek stwierdziło, że w ich gminie jest niewystarczająca liczba miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami. Przeciwnego zdania było 10,5% badanych jednostek, zaś znaczny odsetek z nich nie był w stanie się na ten temat wypowiedzieć (66,3%). W przypadku stwierdzenia niedostosowania placówek do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, wskazano zakres tego niedostosowania, który został przedstawiony na poniższym wykresie.

Wykres 5: Zakres niedostosowania do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami w żłobkach i klubach dziecięcych w wypowiedziach badanych gmin, (n=22)

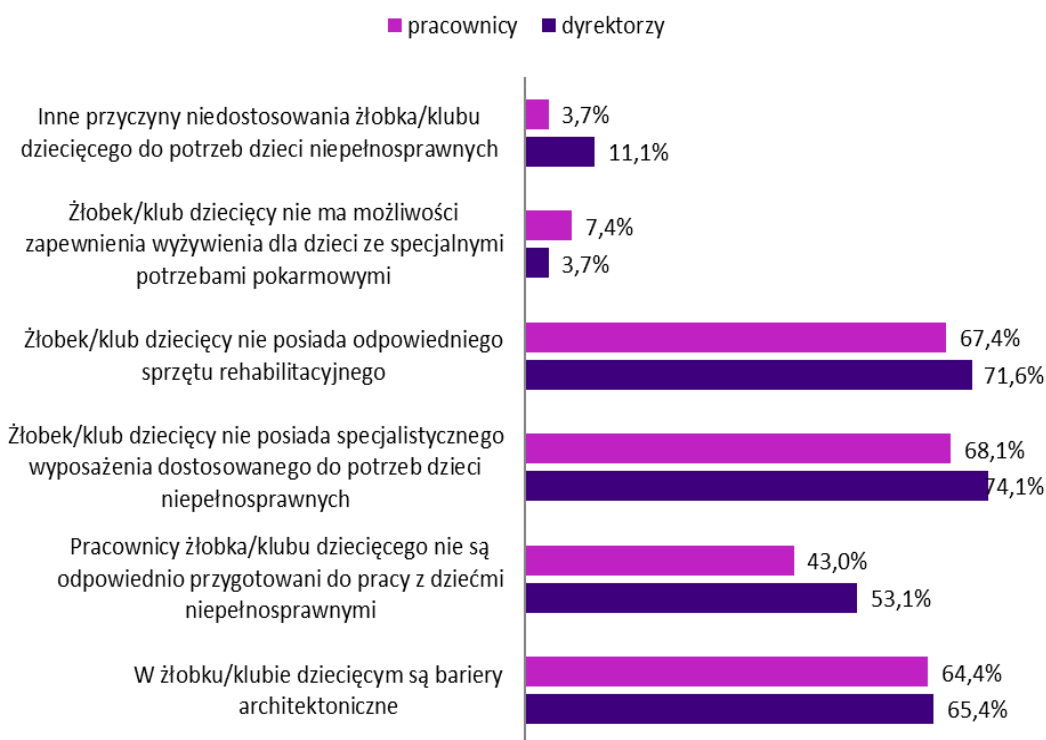
Źródło: Badania dostępności i jakości instytucjonalnej opieki nad dziećmi do lat 3 oraz stopnia upowszechnienia wychowania przedszkolnego dzieci w województwie małopolskim – Fundacja im. Królowej Polski św. Jadwigi, Europejskie Centrum Doradztwa Finansowego Badania i Szkolenia, Ewa Joachimczak, I.2017 r., s. 73-78.

Gminy najczęściej wskazywały na niedobory w wyposażeniu w zakresie dostosowania do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami (68,2%). Znacznie rzadziej deklarowano problem ze sprzętem rehabilitacyjnym i nieprzygotowaniem personelu.

Z kolei wyniki ankiety przeprowadzonej dla pracowników placówek (żłobków i klubów dziecięcych) wskazują, że blisko połowa respondentów zgodziła się ze stwierdzeniem, iż ich placówka jest w każdym aspekcie dostosowana do tego typu wymagań (49,1%), zaś 40,2% nie zgodziło się z takim stwierdzeniem.

Respondentom (zarówno w grupie dyrektorów, jak i pracowników), którzy stwierdzili, że w pewnym stopniu ich placówki nie są przystosowane do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, zadano dodatkowe pytanie o zakres tego niedostosowania – odpowiedzi na nie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 6. Zakres niedostosowania żłobka/klubu dziecięcego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami wg wypowiedzi dyrektorów i kierowników oraz pracowników badanych żłobków i klubów dziecięcych (n = 81 – dyrektorzy i kierownicy; n = 135 – pracownicy).

Źródło: Badania dostępności i jakości instytucjonalnej opieki nad dziećmi do lat 3 oraz stopnia upowszechnienia wychowania przedszkolnego dzieci w województwie małopolskim – Fundacja im. Królowej Polski św. Jadwigi, Europejskie Centrum Doradztwa Finansowego Badania i Szkolenia, Ewa Joachimczak, I. 2017 r., s. 73-78.

Wsparcie opieki nad dziećmi do lat 3 w Małopolsce w ramach środków EFS w latach 2014-2020

W latach 2014-2020 Małopolska dysponuje kwotą 29 mln euro środków europejskich na realizację projektów, których celem jest wsparcie rodziców dzieci do lat 3 w powrocie na rynek pracy. Opieka nad dziećmi zapewniana jest w żłobkach, klubach dziecięcych, przez dziennego opiekuna oraz przez nianię. Planuje się utworzenie do 2020 roku ponad 5,2 tys. miejsc opieki oraz dofinansowanie 600 osobom kosztów zatrudnienia niani.

Do końca 2018 roku przyjęto do realizacji 64 projekty na kwotę 90,4 mln zł. Dotychczas powstało 1,4 miejsc opieki nad dziećmi w żłobkach, klubach dziecięcych oraz u dziennego opiekuna z 2,3 zaplanowanych przez beneficjentów. Ponad 40% miejsc powstało w gminach, których sytuacja w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3 została określona jako bardzo zła, umiarkowanie zła lub zła. Ponadto 210 osobom przyznano wsparcie w postaci dofinansowania kosztów zatrudnienia niani.

Ranking małopolskich gmin ze względu na sytuację w opiece nad dziećmi do lat 3

Sytuację 142 małopolskich gmin (78%) ze względu na zapewnienie instytucjonalnej opieki nad dziećmi do lat 3 można określić jako umiarkowanie złą, złą lub bardzo złą. Sytuacja ta poprawiła się w stosunku do roku 2015, kiedy to 89% gmin znajdowało się w takiej sytuacji. Dane te wskazują, że poprawia się sytuacja w tym zakresie, nadal jednak istnieje pilna konieczność wsparcia powstawania miejsc opieki nad najmłodszymi dziećmi w Małopolsce.

Poniżej zaprezentowany został ranking gmin w województwie małopolskim ze względu na sytuację w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3²⁶. Ranking bierze pod uwagę:

- 1) liczbę dostępnych w gminie miejsc w instytucjach opieki nad dziećmi do lat 3 w stosunku do liczby dzieci do lat 3 zamieszkałych w gminie oraz bezwzględną liczbą brakujących miejsc w instytucjach opieki nad dziećmi do lat 3 przy założeniu, że każde dziecko do lat 3 zamieszkałe w gminie potrzebuje miejsca w instytucji opieki. Wartości tych zmiennych skorygowane zostały o bilans gminy w zakresie codziennych przyjazdów i wyjazdów do pracy tak, by uwzględnić fakt, że do niektórych gmin więcej ludzi codziennie dojeżdża do pracy niż z nich wyjeżdża (z czego część chciałaby skorzystać z usług opiekuńczych w gminie, w której pracuje a nie w gminie, w której mieszka)
- 2) liczbę funkcjonujących w gminie żłobków i klubów dziecięcych,
- 3) prognozowaną liczbę dzieci w wieku żłobkowym w gminie w 2020 roku i 2025 roku.

²⁶ Ranking został zaktualizowany w stosunku do rankingu przedstawionego w badaniu Badanie dostępności i jakości instytucjonalnej opieki nad dziećmi do lat 3 oraz stopnia upowszechnienia wychowania przedszkolnego dzieci w województwie małopolskim. Modyfikacja dotyczyła aktualizacji danych GUS (z roku 2015 na 2017) oraz likwidacji 2 zmiennych jakie były użyte w badaniu MORR tj. ocen własnych gmin (zmienna nr 5 i nr 6, które miały wagę po 5%) i przeniesieniu ich wag na: a) 5% na zmienną nr 1 - zmienna wielowymiarowa (waga: było 70%, teraz 75%) b) 5% na zmienną nr 3 – zmiana sytuacji demograficznej w gminie do 2020. (waga: było 5%, teraz 10%).

Tabela 2. Ranking gmin w województwie małopolskim ze względu na sytuację w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3

Lp.	NAZWA JEDNOSTKI	OCENA_OPIS
1	UG Radgoszcz	BARDZO DOBRA
2	UM Limanowa	BARDZO DOBRA
3	UMiG Rabka-Zdrój	BARDZO DOBRA
4	UG Bolesław	DOBRA
5	UG Klucze	DOBRA
6	UG Mucharz	DOBRA
7	UG Żegocina	DOBRA
8	UM Jordanów	DOBRA
9	UM Mszana Dolna	DOBRA
10	UM Sucha Beskidzka	DOBRA
11	UMiG Proszowice	DOBRA
12	UMP Kraków	DOBRA
13	UG Biskupice	UMIARKOWANIE DOBRA
14	UG Bolesław	UMIARKOWANIE DOBRA
15	UG Brzeźnica	UMIARKOWANIE DOBRA
16	UG Czernichów	UMIARKOWANIE DOBRA
17	UG Dobra	UMIARKOWANIE DOBRA
18	UG Gnojnik	UMIARKOWANIE DOBRA
19	UG Gręboszów	UMIARKOWANIE DOBRA
20	UG Iwanowice	UMIARKOWANIE DOBRA
21	UG Lipnica Murowana	UMIARKOWANIE DOBRA
22	UG Łapsze Niżne	UMIARKOWANIE DOBRA
23	UG Mędrzechów	UMIARKOWANIE DOBRA
24	UG Michałowice	UMIARKOWANIE DOBRA
25	UG Raciechowice	UMIARKOWANIE DOBRA
26	UG Raclawice	UMIARKOWANIE DOBRA
27	UG Tomice	UMIARKOWANIE DOBRA
28	UG Trzciana	UMIARKOWANIE DOBRA
29	UG Wieprz	UMIARKOWANIE DOBRA

Lp.	NAZWA JEDNOSTKI	OCENA_OPIS
30	UG Wietrzychowice	UMIARKOWANIE DOBRA
31	UG Wiśniowa	UMIARKOWANIE DOBRA
32	UG Zabierzów	UMIARKOWANIE DOBRA
33	UM Bukowno	UMIARKOWANIE DOBRA
34	UM Gorlice	UMIARKOWANIE DOBRA
35	UMiG Chrzanów	UMIARKOWANIE DOBRA
36	UMiG Libiąż	UMIARKOWANIE DOBRA
37	UMiG Miechów	UMIARKOWANIE DOBRA
38	UMiG Tuchów	UMIARKOWANIE DOBRA
39	UMiG Zator	UMIARKOWANIE DOBRA
40	UMP Tarnów	UMIARKOWANIE DOBRA
41	UG Babice	UMIARKOWANIE ZŁA
42	UG Biały Dunajec	UMIARKOWANIE ZŁA
43	UG Borzęcin	UMIARKOWANIE ZŁA
44	UG Budzów	UMIARKOWANIE ZŁA
45	UG Bystra-Sidzina	UMIARKOWANIE ZŁA
46	UG Charsznica	UMIARKOWANIE ZŁA
47	UG Czorsztyn	UMIARKOWANIE ZŁA
48	UG Drwinia	UMIARKOWANIE ZŁA
49	UG Gdów	UMIARKOWANIE ZŁA
50	UG Gołcza	UMIARKOWANIE ZŁA
51	UG Gromnik	UMIARKOWANIE ZŁA
52	UG Gródek nad Dunajcem	UMIARKOWANIE ZŁA
53	UG Igołomia-Wawrzeńczyce	UMIARKOWANIE ZŁA
54	UG Iwkowa	UMIARKOWANIE ZŁA
55	UG Jerzmanowice-Przegonia	UMIARKOWANIE ZŁA
56	UG Jodłownik	UMIARKOWANIE ZŁA
57	UG Jordanów	UMIARKOWANIE ZŁA
58	UG Kamienica	UMIARKOWANIE ZŁA
59	UG Kamionka Wielka	UMIARKOWANIE ZŁA
60	UG Kłaj	UMIARKOWANIE ZŁA

Lp.	NAZWA JEDNOSTKI	OCENA_OPIS
61	UG Koniusza	UMIARKOWANIE ZŁA
62	UG Koszyce	UMIARKOWANIE ZŁA
63	UG Kościelisko	UMIARKOWANIE ZŁA
64	UG Kozłów	UMIARKOWANIE ZŁA
65	UG Krościenko nad Dunajcem	UMIARKOWANIE ZŁA
66	UG Książ Wielki	UMIARKOWANIE ZŁA
67	UG Lanckorona	UMIARKOWANIE ZŁA
68	UG Laskowa	UMIARKOWANIE ZŁA
69	UG Limanowa	UMIARKOWANIE ZŁA
70	UG Lipinki	UMIARKOWANIE ZŁA
71	UG Lipnica Wielka	UMIARKOWANIE ZŁA
72	UG Lisia Góra	UMIARKOWANIE ZŁA
73	UG Liszki	UMIARKOWANIE ZŁA
74	UG Lubień	UMIARKOWANIE ZŁA
75	UG Łabowa	UMIARKOWANIE ZŁA
76	UG Łapanów	UMIARKOWANIE ZŁA
77	UG Łącko	UMIARKOWANIE ZŁA
78	UG Łososina Dolna	UMIARKOWANIE ZŁA
79	UG Łużna	UMIARKOWANIE ZŁA
80	UG Moszczenica	UMIARKOWANIE ZŁA
81	UG Nawojowa	UMIARKOWANIE ZŁA
82	UG Niedźwiedź	UMIARKOWANIE ZŁA
83	UG Nowy Targ	UMIARKOWANIE ZŁA
84	UG Ochotnica Dolna	UMIARKOWANIE ZŁA
85	UG Olesno	UMIARKOWANIE ZŁA
86	UG Osiek	UMIARKOWANIE ZŁA
87	UG Pałecznicza	UMIARKOWANIE ZŁA
88	UG Pcim	UMIARKOWANIE ZŁA
89	UG Pleśna	UMIARKOWANIE ZŁA
90	UG Podegrodzie	UMIARKOWANIE ZŁA
91	UG Polanka Wielka	UMIARKOWANIE ZŁA

Lp.	NAZWA JEDNOSTKI	OCENA_OPIS
92	UG Przeciszów	UMIARKOWANIE ZŁA
93	UG Raba Wyżna	UMIARKOWANIE ZŁA
94	UG Radziemice	UMIARKOWANIE ZŁA
95	UG Ropa	UMIARKOWANIE ZŁA
96	UG Rytro	UMIARKOWANIE ZŁA
97	UG Rzepiennik Strzyżewski	UMIARKOWANIE ZŁA
98	UG Rzezawa	UMIARKOWANIE ZŁA
99	UG Sękowa	UMIARKOWANIE ZŁA
100	UG Siepraw	UMIARKOWANIE ZŁA
101	UG Słaboszów	UMIARKOWANIE ZŁA
102	UG Słopnice	UMIARKOWANIE ZŁA
103	UG Spytkowice	UMIARKOWANIE ZŁA
104	UG Spytkowice	UMIARKOWANIE ZŁA
105	UG Stryszawa	UMIARKOWANIE ZŁA
106	UG Stryszów	UMIARKOWANIE ZŁA
107	UG Sułoszowa	UMIARKOWANIE ZŁA
108	UG Szaflary	UMIARKOWANIE ZŁA
109	UG Szczurowa	UMIARKOWANIE ZŁA
110	UG Szerzyny	UMIARKOWANIE ZŁA
111	UG Tarnów	UMIARKOWANIE ZŁA
112	UG Tokarnia	UMIARKOWANIE ZŁA
113	UG Trzyciąż	UMIARKOWANIE ZŁA
114	UG Tymbark	UMIARKOWANIE ZŁA
115	UG Uście Gorlickie	UMIARKOWANIE ZŁA
116	UG Wielka Wieś	UMIARKOWANIE ZŁA
117	UG Wierzchosławice	UMIARKOWANIE ZŁA
118	UG Zawoja	UMIARKOWANIE ZŁA
119	UG Zembrzyce	UMIARKOWANIE ZŁA
120	UG Zielonki	UMIARKOWANIE ZŁA
121	UM Bochnia	UMIARKOWANIE ZŁA
122	UM Grybów	UMIARKOWANIE ZŁA

Lp.	NAZWA JEDNOSTKI	OCENA_OPIS
123	UM Nowy Targ	UMIARKOWANIE ZŁA
124	UM Oświęcim	UMIARKOWANIE ZŁA
125	UM Zakopane	UMIARKOWANIE ZŁA
126	UMiG Alwernia	UMIARKOWANIE ZŁA
127	UMiG Biecz	UMIARKOWANIE ZŁA
128	UMiG Brzeszcze	UMIARKOWANIE ZŁA
129	UMiG Chełmek	UMIARKOWANIE ZŁA
130	UMiG Ciężkowice	UMIARKOWANIE ZŁA
131	UMiG Czychów	UMIARKOWANIE ZŁA
132	UMiG Dąbrowa Tarnowska	UMIARKOWANIE ZŁA
133	UMiG Kalwaria Zebrzydowska	UMIARKOWANIE ZŁA
134	UMiG Krzeszowice	UMIARKOWANIE ZŁA
135	UMiG Myślenice	UMIARKOWANIE ZŁA
136	UMiG Niepołomice	UMIARKOWANIE ZŁA
137	UMiG Nowe Brzesko	UMIARKOWANIE ZŁA
138	UMiG Olkusz	UMIARKOWANIE ZŁA
139	UMiG Piwniczna-Zdrój	UMIARKOWANIE ZŁA
140	UMiG Radłów	UMIARKOWANIE ZŁA
141	UMiG Ryglice	UMIARKOWANIE ZŁA
142	UMiG Skała	UMIARKOWANIE ZŁA
143	UMiG Skawina	UMIARKOWANIE ZŁA
144	UMiG Szczawnica	UMIARKOWANIE ZŁA
145	UMiG Świątniki Górne	UMIARKOWANIE ZŁA
146	UMiG Trzebinia	UMIARKOWANIE ZŁA
147	UMiG Wadowice	UMIARKOWANIE ZŁA
148	UMiG Wieliczka	UMIARKOWANIE ZŁA
149	UMiG Wolbrom	UMIARKOWANIE ZŁA
150	UMiG Żabno	UMIARKOWANIE ZŁA
151	UMP Nowy Sącz	UMIARKOWANIE ZŁA
152	UG Bukowina Tatrzańska	ZŁA
153	UG Chełmiec	ZŁA

Lp.	NAZWA JEDNOSTKI	OCENA_OPIS
154	UG Czarny Dunajec	ZŁA
155	UG Dębno	ZŁA
156	UG Gorlice	ZŁA
157	UG Jabłonka	ZŁA
158	UG Kocmyrzów-Luborzyca	ZŁA
159	UG Korzenna	ZŁA
160	UG Łukowica	ZŁA
161	UG Mogilany	ZŁA
162	UG Mszana Dolna	ZŁA
163	UG Oświęcim	ZŁA
164	UG Poronin	ZŁA
165	UG Skrzyszów	ZŁA
166	UMiG Andrychów	ZŁA
167	UMiG Bobowa	ZŁA
168	UMiG Brzesko	ZŁA
169	UMiG Dobczyce	ZŁA
170	UMiG Kęty	ZŁA
171	UMiG Krynica-Zdrój	ZŁA
172	UMiG Maków Podhalański	ZŁA
173	UMiG Muszyna	ZŁA
174	UMiG Nowy Wiśnicz	ZŁA
175	UMiG Słomniki	ZŁA
176	UMiG Sułkowice	ZŁA
177	UMiG Szczucin	ZŁA
178	UMiG Wojnicz	ZŁA
179	UMiG Zakliczyn	ZŁA
180	UG Bochnia	BARDZO ZŁA
181	UG Grybów	BARDZO ZŁA
182	UMiG Stary Sącz	BARDZO ZŁA

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, rok 2018.